

EESK 15. BALVAS PILSONISKAJAI SABIEDRĪBAI PIEŠĶIRŠANAS NOTEIKUMI

Izcilu pilsoniskās sabiedrības iniciatīvu apbalvošana

1. Pilsoniskajai sabiedrībai piešķiramās balvas mērķis un vispārējais uzdevums

Šo gadskārtējo balvu Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (turpmāk “EESK” vai “Komiteja”) piešķir ar **mērķi** apbalvot un stimulēt fizisku personu (t. i., privātpersonu) un/vai privāttiesību subjektu (t. i., pilsoniskās sabiedrības organizāciju utt.) iniciatīvas, kas devušas ievērojamu ieguldījumu Eiropas identitātes veicināšanā un Eiropas integrācijā.

Balvas **vispārējais uzdevums** ir palielināt izpratni par ieguldījumu, ko pilsoniskā sabiedrība var dot Eiropas identitātes un pilsoniskuma veidošanā, atbalstot kopīgās vērtības, kuras ir Eiropas integrācijas pamatā.

2. EESK 15. balvas pilsoniskajai sabiedrībai temats: *Cīņa pret Eiropas sabiedrībai kaitīgo polarizāciju*

Ar polarizāciju saprotam viedokļu vai nostāju saasināšanos. Tā var būt balstīta uz noteiktām ideoloģijām vai attiekties uz noteiktu jautājumu. Tā ir daudzšķautņaina parādība, kas pati par sevi nav negatīva.

Polarizācija var būt daļa no atvērtas un plurālistiskas sabiedrības, kas atstāj vietu vārda brīvībai jautājumos, kuri ir būtiski vai sabiedrībai sensitīvi, piemēram, klimata pārmaiņas, vakcinācija pret Covid, karš Ukrainā vai migrācija. EESK norādījusi, ka “nekādi neierobežotas atklātas debates ir līdzdalības sabiedrības pamats un bez tām demokrātija nevar pilnvērtīgi darboties. Kā liecina agrāko laiku pieredze, jebkura viedokļa izslēgšana no publiskām debatēm var izraisīt sociālo spriedzi un vardarbību”¹.

¹

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību)”, [OV C 75, 28.2.2023.](#) “Iniciatīva pret ļaunprātīgu tiesvedību, kas vērsta pret žurnālistiem un tiesību aizstāvjiem” ([SOC/734](#); ziņotājs: *Tomasz Andrzej Wróblewski*; līdzziņotājs: *Christian Moos*), 2.5. punkts.

Atklāts dialogs ir būtiska dzīvas demokrātijas iezīme. Atšķirīgu, pat asu viedokļu un domstarpību formulēšana var bagātināt demokrātiskās debates, veicināt aktivitāti un būt pārmaiņu virzītājspēks. Veselīgas demokrātijas apstākļos šī konfrontācija noved pie patiesa un konstruktīva dialoga un galu galā pie konsensa. Konsenss ir kopīga nākotnes redzējuma un kompromisa izpausme – kompromiss sniedz konkrētas atbildes uz neatliekamajiem sabiedrības jautājumiem un rada apstākļus taisnīgam pārkārtošanās procesam, sociālajai kohēzijai un visu iedzīvotāju labklājībai.

Tāpēc ir svarīgi nodrošināt “īstu vārda brīvības aizsardzību visiem publisko debašu dalībniekiem un ne tikai profesionāliem žurnālistiem, bet arī vides un sabiedriskajiem aktīvistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, nevalstiskajām organizācijām, trauksmes cēlējiem plašā nozīmē, aktīviem pilsoņiem, arodbiedrībām un visiem citiem cilvēkiem un organizācijām, kas publiski pauž viedokli par sabiedrībai svarīgiem jautājumiem”².

Vienlaikus, kā norādīts EESK pētījumā, gan valdības, gan pilsoniskā sabiedrība kļūst arvien konfrontējošākas, polarizētākas un mazāk atvērtas kompromisam. Dažās dalībvalstīs valdošās partijas parasti atbalsta galvenokārt tradicionāli domājošas un valdību atbalstošas organizācijas, un pilsoniskās sabiedrības organizācijas saskaras ar aizvien lielākām grūtībām sadarboties ar valsts iestādēm, kuras ietekmē polarizācija³. Mediju brīvības apdraudējums un mediju plurālisma mazināšanās nav tikai dažu dalībvalstu problēma, bet gan vispārēja tendence visā Eiropas Savienībā⁴. Iepriekš minēto apsvērumu dēļ polarizācija bieži vien rada arvien lielāku savstarpēju neuzticēšanos starp līdzīgi domājošām grupām un pat naidīgumu.

Ja polarizācija saistīta ar naidu, bagātinoša konfrontācija nav iespējama. Gluži pretēji, tas noplicina publiskās debates un neļauj rast kopsaucēju. Tas kavē centienus panākt konsensu un padara neiespējamu kritiski svarīgu jautājumu risināšanu, tādējādi izraisot politisku dīkstāvi. Šāda polarizācija kaitē sabiedrības attiecībām, palielina sociālo spriedzi, kavē kohēziju, izraisa neuzticēšanos politiskajām institūcijām un apdraud demokrātiju.

Daudzas dažādas krīzes – piemēram, pandēmija, enerģētiskā krīze, dzīves dārdzība, karš Ukrainā, pieaugoša ekonomiskā plaša, sociālā nestabilitāte, ekonomikas lejupslīde, kopīgo vērtību nozīmes mazināšanās, sajūta, ka persona netiek sadzirdēta, un plaši izplatītā neuzticēšanās sabiedriskajiem pakalpojumiem un publisko iestāžu spējai sniegt efektīvus, ilgtspējīgus un taisnīgus risinājumus – rada labvēlīgu augsni kaitīgai polarizācijai. Tās sniedz iespēju ekstremālām grupām vai indivīdiem sekmīgi izplatīt polarizējošus vēstījumus, kas saasina sabiedrības šķelšanos un mazina iedzīvotāju uzticēšanos demokrātiskām iestādēm⁵.

² Turpat, 2.4. punkts.

³ *Finding a new consensus on European civil society values and their evaluation* (Meklējot jaunu konsensu par pilsoniskās sabiedrības vērtībām un to novērtējumu) (Eiropas Politikas centra veikts pētījums pēc EESK pasūtījuma), 2020. gads, 5. lpp.

⁴ Skatīt Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par tematu “Mediju brīvības un daudzveidības nodrošināšana Eiropā” (pašiniciatīvas atzinums), [OV C 517, 22.12.2021. \(SOC/635\)](#); ziņotājs: *Christian Moos*), 1.3. punkts.

⁵ Skatīt EESK pašiniciatīvas atzinumu par tematu “Demokrātijas aizsardzība pret dezinformāciju” ([TEN/830](#); ziņotāji: *John Comer, Carlos Manuel Trindade*), 2.15. punkts

Monopoli mediju vidē un tieša vai netieša valdības iejaukšanās mediju darbā var apdraudēt mediju brīvību un plurālismu un vēl vairāk virzīt polarizētu vēstījumu izplatību, bet mediju brīvība un mediju plurālisms ir liberālas demokrātijas stūrakmeņi un veicina kritisku domāšanu, tādējādi palīdzot mazināt kaitīgu polarizāciju un saspīlējumus⁶. Šajā kontekstā būtiska nozīme ir tehnoloģiju attīstībai. “Dažās pēdējās desmitgadēs tehnoloģiju attīstība ir radikāli izmainījusi sabiedrisko diskusiju formu. Vēl pavisam nesen galvenie plašsaziņas līdzekļi šādām diskusijām bija televīzija, radio un laikraksti, kuru saturs bija profesionālu žurnālistu un trauksmes cēlēju radīts. Šodien būtisku lomu spēlē tiešsaistes mediji, kas dod iespēju ikvienam paust savu viedokli, to darīt plašas auditorijas priekšā, kā arī to darīt anonīmi”⁷.

Sociālās platformas ir viegli pieejams veids, kā kopīgot pret pastāvošo kārtību vērstu noskaņojumu un ideoloģisku saturu. Šīs platformas arvien vairāk tiek izmantotas kā instruments, lai izplatītu šķeļošus vēstījumus un galējas pozīcijas, izmantojot īsus, vispārinātus vēstījumus, lai sazinātos un apmainītos – bieži vien ar vienkāršotu – informāciju starp līdzīgi domājošām grupām, vienlaikus slēpjot pretējus viedokļus un izslēdzot citus, kurus bieži uzskata par “ienaidniekiem”. Īpaši algoritmi palīdz izveidot “atbalss kameras”. Tas rada arvien lielāku sašķeltību vidē, kurā polarizētas darbības un reakcijas viena otru papildina šajā apburtajā lokā. Kritiskās domāšanas trūkums pastiprina stereotipus un aizspriedumus un var izraisīt radikalizāciju. Tajā pašā laikā ietekmētāji un citas harizmātiskas personas palīdz iesaistīt atbalstītājus pāri robežām un palielina šo ideju izplatības un radikalizācijas potenciālu.

Dezinformāciju bieži izmanto, lai diskreditētu pretējus uzskatus, noliedzot faktus un apzināti popularizējot viltus sazvērestības teorijas, kas dažkārt tiek izstrādātas ar mākslīgā intelekta vai ārvalstu iejaukšanās palīdzību. Dezinformācija un maldinoša informācija apdraud brīvu publisku runu un rada polarizētas debates, kurās naidis dominē pār faktisko informāciju⁸.

Nav šaubu, ka “tiesības uz vārda brīvību, kas noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantā, ietver tiesības uz viedokli un tiesības paziņot informāciju un idejas bez publisko iestāžu iejaukšanās un neatkarīgi no robežām”⁹. Tomēr, no otras puses, “tiesības uz vārda brīvību nedrīkst izmantot kā aizsegu naida izplatīšanai un otrādi”¹⁰.

Savā atzinumā par naida noziegumiem EESK paudusi dziļas bažas par naida runas un naida noziegumu attīstību Eiropā pēdējos desmit gados. Šajā saistībā Komiteja norādījusi, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš ne tikai cietušajiem, bet arī profesijām, kurām ir būtiska loma naida runas un naida

⁶ Skatīt atzinumu [SOC/635](#) un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienota mediju pakalpojumu satvara izveidi iekšējā tirgū (Eiropas Mediju brīvības akts) un grozījumiem Direktīvā 2010/13/ES”, [OV C 100, 16.3.2023. \(SOC/742\)](#); ziņotājs: *Christian Moos*, līdzziņotājs: *Tomasz Andrzej Wróblewski*.

⁷ Atzinums [SOC/734](#), 2.3. punkts.

⁸ Skatīt atzinumu [SOC/742](#) un [TEN/830](#).

⁹ Atzinums [SOC/734](#), 2.2. punkts.

¹⁰ EESK atzinums par tematu “Naidam nav vietas: Eiropa ir vienota savā nostājā pret naidu” ([SOC/792](#); ziņotājs: *Cristian Pîrvulescu*, līdzziņotāja: *Milena Angelova*), 2.10. punkts

noziegumu apkarošanā, piemēram, skolotājiem, žurnālistiem un tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem¹¹.

Līdztekus publiskajām iestādēm svarīga loma tiešsaistes un bezsaistes polarizācijas perēkļu pārraudzībā un liberālās demokrātijas aizsardzībā no autoritārisma ir arī pilsoniskajai sabiedrībai¹². Tāpēc EESK ir nolēmusi savu 15. balvu pilsoniskajai sabiedrībai piešķirt bezpeļņas iniciatīvām, kas efektīvi īsteno preventīvus, agrīnās brīdināšanas un, ja nepieciešams, deeskalācijas pasākumus, kuri nodrošina, ka tiek ievērotas demokrātijas vērtības, polarizācija nekļūst kaitīga un līdz ar to par radikalizācijas cēloni un ka vienpusēji vēstījumi netiek pārvērsti vardarbībā un naidā.

3. Līdzdalības nosacījumi

3.1. Prasības kandidātiem

Uz EESK balvu pilsoniskai sabiedrībai, pamatojoties uz vienādiem noteikumiem, var pretendēt visas fiziskās personas (privātpersonas) un privāttiesību subjekti (pilsoniskās sabiedrības organizācijas utt.) saskaņā ar turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem. Publiskajām iestādēm, valdības organizācijām un citām publiskajām struktūrām nav tiesību pretendēt.

1) Fiziskās personas

Šīs balvas piešķiršanas nolūkā fiziskas personas ir privātpersonas vai tādu privātpersonu grupas, kas darbojas kopīgi bez līgumattiecībām. ES iedzīvotājiem ir tiesības uz balvu neatkarīgi no viņu dzīvesvietas valsts. Balvai var izvirzīt arī trešo valstu valstspiederīgos, ja viņi likumīgi uzturas ES teritorijā. Privātpersonu grupām ir jāizraugās viena fiziskā persona, kura darbosies kā vienots kontaktpunkts (vadītājs) saistībā ar balvas administratīvajiem un finanšu aspektiem.

EESK locekļiem, *CCMI* delegātiem, ES iestāžu un citu ES struktūru darbiniekiem, vērtēšanas komisijas locekļiem un viņu piederīgajiem nav tiesību iesniegt pieteikumus.

2) Privāttiesību subjekti

Uz balvu var pretendēt pilsoniskās sabiedrības organizācijas (turpmāk "PSO"), kas ir oficiāli reģistrētas Eiropas Savienībā un darbojas vietējā, valsts, reģionālajā vai Eiropas līmenī. Šīs balvas piešķiršanas nolūkā PSO saskaņā EESK atzinumu par tematu "Pilsoniskās sabiedrības organizāciju nozīme un ieguldījums Eiropas veidošanā" ir "visas organizatoriskās struktūras, kuru dalībnieku mērķiem un atbildībai ir vispārēja nozīme un kuras darbojas kā vidutāji starp valsts iestādēm un pilsoņiem"¹³. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ņemot vērā savas intereses un izmantojot īpašās zināšanas, spējas un rīcības iespējas, aktīvi piedalās sabiedrības dzīves veidošanā. Tās darbojas

¹¹ Skatīt Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par tematu "Paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei – Iekļaujošāka un aizsargājama Eiropa: ES noziegumu jomu saraksta paplašināšana, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu", [OV C 323, 26.8.2022.](#) (SOC 712, "Iniciatīva, kas paredz paplašināt ES noziegumu jomu sarakstu ar mērķi iekļaut tajā visu veidu naida noziegumus un naida runu", ziņotājs: *Cristian Pîrvulescu*, līdzziņotāja: *Milena Angelova*).

¹² Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas pašiniciatīvas atzinums par tematu "Paziņojums par pamattiesībām un tiesiskumu", [SOC/725](#), ziņotājs: *Cristian Pîrvulescu*, līdzziņotājs: *José Antonio Moreno Díaz*.

¹³ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums *The role and contribution of civil society organisations in the building of Europe* ("Pilsoniskās sabiedrības organizāciju nozīme un ieguldījums Eiropas veidošanā"), CESE 851/1999, 1999. gada 22. septembris ([OV C 329, 17.11.1999., 30. lpp.](#)).

neatkarīgi, un dalība tajās ir balstīta uz plašas sabiedrības locekļu apņemšanos iesaistīties šo organizāciju darbībā un pasākumos. Šajā kategorijā iekļaujami tā dēvētie darba tirgus dalībnieki, t. i., sociālie partneri; organizācijas, kas pārstāv sabiedrības un ekonomikas dalībniekus; nevalstiskās organizācijas, kas apvieno cilvēkus kopīgam mērķim, piemēram, vides aizsardzības organizācijas, cilvēktiesību organizācijas, patērētāju apvienības, labdarības organizācijas, kultūras organizācijas, izglītības un apmācības organizācijas utt.; kopienā balstītas organizācijas (t. i., organizācijas, kuras izveidojusi vietējā sabiedrība un kuru mērķi ir tieši saistīti ar to dalībnieku interesēm), piemēram, jaunatnes organizācijas, ģimeņu apvienības un visas organizācijas, kurās iesaistoties, iedzīvotāji piedalās vietējā un pašvaldības dzīvē; reliģiskas kopienas. Balvai var izvirzīt arī tādas PSO, kuras izveidotas ar kādu leģislatīvu vai normatīvu aktu un/vai kurās dalība ir daļēji vai pilnībā obligāta (piemēram, profesionālās apvienības)¹⁴.

Uzņēmumi vai uzņēmējsabiedrības: šīs balvas piešķiršanas nolūkā uzņēmumi vai uzņēmējsabiedrības ir peļņas gūšanas struktūras, kas izveidotas saskaņā ar civiltiesībām vai komerciesībām, tostarp kooperatīvās sabiedrības, un citas juridiskās personas saskaņā ar privāttiesībām. Balvai var izvirzīt tādus uzņēmumus vai uzņēmējsabiedrības, kuras izveidotas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem un kuru juridiskā adrese, centrālā administrācija vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir ES teritorijā. Sabiedrību/uzņēmumu tiesības pretendēt uz balvu ir saistītas tikai ar to **bezpēļņas** darbību, piemēram, nekomerciālām iniciatīvām, labdarības projektiem, individuālu vai korporatīvu brīvprātīgo darbu utt.

3.2. Balvai izvirzāmās iniciatīvas

3.2.1. Formālie atbilstības kritēriji

Lai iniciatīvas uzskatītu par atbilstīgām, tām jāatbilst četriem turpmāk uzskaitītajiem kritērijiem:

- tām jābūt **bezpēļņas** iniciatīvām, tādām kā pašizliedzīgas iniciatīvas, labdarības projekti, individuāls vai uzņēmumu brīvprātīgais darbs utt.;
- tām ir jābūt **jau īstenotām** vai to **īstenošanai vēl ir jāturpinās 2024. gada 7. novembrī (pieteikumu iesniegšanas pēdējā diena)**;
- tām jāatbilst **tematiskajiem atbilstības kritērijiem**, kas katrai kategorijai noteikti zemāk;
- tās tiek īstenotas **ES teritorijā**.

Netiek izskatītas šādas iniciatīvas:

- komerciālas (t. i., uz peļņas gūšanu vērstas) iniciatīvas;
- iniciatīvas, kuras ir plānotas, bet kuru īstenošana 2024. gada 7. novembrī (pieteikumu iesniegšanas pēdējā diena) vēl nav sākta;
- jebkādi dokumentācijas un/vai informācijas pasākumi, jebkāda veida un formāta žurnālistiskas, literāras vai zinātniskas publikācijas, audiovizuāli produkti un jebkādi mākslas darbi. Tomēr atbilstīgi ir bezpēļņas projekti, kuros izmanto žurnālistikas, mākslas vai literārus darbus kā līdzekli sabiedrības toksiskās polarizācijas apkarošanai.

¹⁴ Tas attiecas, piemēram, uz Austrijas darba tirgus dalībniekiem.

3.2.2. Tematiskie atbilstības kritēriji

EESK 15. balvas pilsoniskajai sabiedrībai konkrētais mērķis ir apbalvot **efektīvas, inovatīvas un radošas bezpeļņas iniciatīvas/darbības, kas īstenotas Eiropas Savienībā un kas cīnās pret kaitīgu Eiropas sabiedrības polarizāciju.**

Balvas saņemšanai izvirzītās darbības/iniciatīvas var aptvert plašu jautājumu loku, piemēram, (neizsmeļošs saraksts):

- apzināt individuālos un kolektīvos kaitīgās polarizācijas faktoros un modeļus, kas noved pie saspringtu situāciju deeskalācijas;
- veicināt pārredzamību saistībā ar organizāciju finansēšanu, īpašu uzmanību pievēršot organizācijām, kuras polarizē sabiedrību, atbalsta dezinformāciju, vardarbību vai radikalizāciju;
- veicināt plurālismu visās tā izpausmēs; cīnīties pret plašsaziņas līdzekļu plurālisma mazināšanos; aizsargāt plurālistisko demokrātiju;
- veicināt plašsaziņas līdzekļu brīvību, daudzveidību un neatkarību; pasargāt neatkarīgus plašsaziņas līdzekļus no tiešas vai netiešas politiskas kontroles vai valdības iejaukšanās;
- vērsties pret stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*), t. i., pret pilnībā vai daļēji nepamatotu tiesvedību, kuras galvenais mērķis ir aplūsināt kritiķus, iebiedēt opozīciju, novērst, ierobežot vai sodīt neatkarīgu žurnālistiku un līdzdalību publiskajās debatēs;
- rosināt atklātu dialogu, kura pamatā ir iecietība un cieņa un kurā nav vietas aizspriedumiem, priekšstatiem un ideoloģijām; veicināt konstruktīvas debates starp antagonistu politisko vai sabiedrisko nostāju pārstāvjiem; cīnīties pret manipulācijām ar publiskām debatēm;
- veicināt satura moderācijas pārredzamību, tostarp tiešsaistes platformās; veicināt neitralitāti un objektivitāti publiskajā diskursā;
- apkarot dezinformāciju un viltus ziņas; stiprināt medijpratību, veicināt kritisko domāšanu un uzlabot iedzīvotāju noturību pret dezinformāciju, ņemot vērā neaizsargāto grupu un vecāka gadagājuma cilvēku īpašās vajadzības;
- popularizēt vēstījumus, kuru pamatā ir fakti un kuros uzsvērtas pretrunīgas nostājas un viedokļu daudzveidība;
- popularizēt vēstījumus un darbības, kas apkaro rasismu un ksenofobiju un atbalsta iekļaujošu attieksmi pret minoritātēm un jebkāda veida nelabvēlīgā situācijā esošām grupām; veicināt visu sabiedrības daļu savstarpēju uzticēšanos;
- veicināt pilsonisko, starpkonfesiju un starpkultūru dialogu; pārveidot toksisko polarizāciju par konstruktīvu kritiku un demokrātiskām domstarpībām;
- apkarot naida runu, vienlaikus garantējot vārda brīvību un plašsaziņas līdzekļu brīvību; apzināt un apkarot naida “ekosistēmas” bezsaistē un tiešsaistē;
- apkarot visas naida izpausmes, neiecietību un naidu, kas ietekmē sabiedrību un izglītību, uzņēmumus un darbavietas; sniegt atbalstu personām, grupām un kopienām, kas pakļautas naida izpausmēm; veicināt no naida brīvu attieksmi un uzvedību visās dzīves jomās;
- novērst neaizsargātu cilvēku radikalizēšanos; atbalstīt radikalizētu cilvēku atgriešanos sabiedrībā; veicināt konfliktu risināšanas mehānismus, kas nevājina politisko sistēmu;
- veicināt visu ES teritorijā esošo publisko un privāto struktūru atbilstību ES pamatvērtībām; neatkarīgi uzraudzīt šo vērtību īstenošanu visos līmeņos;

- Istenot gan formālās, gan neformālās izglītības projektus, kuri veicina kritisko domāšanu un veido demokrātijas, tiesiskuma un iecietības kultūru, likvidē polarizētu domāšanu un nojauc naida piramīdu jau no bērnības.

4. Pieteikumu iesniegšanas kārtība un termiņš

Pieteikumus iesniedz, aizpildot dalības veidlapu tiešsaistē (www.eesc.europa.eu/15thcivilsocietyprize). Pienācīgi pamatotos gadījumos, kas saistīti ar dokumentētām tehniskām problēmām, EESK var atļaut pretendentiem pieteikties, izmantojot e-pastu vai pastu.

Pieteikuma anketā ir jānorāda visa informācija, kas vajadzīga, lai atlases komisija varētu

- pārliecināties, ka pretendents atbilst oficiālajiem pieteikuma iesniegšanas kritērijiem;
- pārliecināties, ka uz pretendentu neattiecas izslēgšanas kritēriji;
- pārliecināties, ka pretendents piekrīt noteikumiem par atbildību, pārbaudēm, revīzijām un piemērojamiem tiesību aktiem;
- novērtēt, kā pieteikuma subjekta darbība atbilst piešķiršanas kritērijiem.

Pirms balvas piešķiršanas EESK lūgs pretendentu iesniegt aizpildītu un parakstītu juridiskā statusa veidlapu un finanšu identifikācijas veidlapu, kā arī attiecīgus apliecinājošus dokumentus. Šīs veidlapas ir pieejamas šādās tīmekļa vietnēs:

https://ec.europa.eu/info/publications/legal-entities_en

un

https://ec.europa.eu/info/publications/financial-identification_en.

Pieteikumus var sagatavot jebkurā ES oficiālajā valodā. Tomēr, lai paātrinātu vērtēšanas procesu, EESK atzinīgi novērtētu angļu vai franču valodā aizpildītas pieteikuma veidlapas.

Pieteikuma iesniegšana nozīmē visu konkursa dokumentos ietverto noteikumu pieņemšanu un — attiecīgā gadījumā — pretendenta atteikšanos no paša izvirzītiem vispārīgajiem un īpašajiem noteikumiem.

Pieteikumu iesniegšanas galīgais termiņš ir **2024. gada 7. novembris plkst. 10.00 (pēc Viduseiropas laika)**.

EESK neņems vērā pieteikumus, kas tiks saņemti pēc minētā datuma un laika. **Pretendentiem tiek stingri ieteikts neatlikt pieteikuma iesniegšanu uz pēdējo dienu**, jo pieteikuma nosūtīšanu var apgrūtināt interneta pārslodze vai problēmas ar interneta savienojumu. EESK nav atbildīga par kavējumiem, kas radušies minēto grūtību dēļ.

Katrs pretendents var iesniegt tikai vienu pieteikumu. Dalība konkursā ir bez maksas. Izmaksas, kas radušās kādam konkrētam pretendentam saistībā ar pieteikuma sagatavošanu un nosūtīšanu, netiek atlīdzinātas.

Pretendenti ekrānā redzēs ziņojumu ar pateicību par pieteikuma iesniegšanu un piedāvātu iespēju to izdrukāt vai saglabāt PDF formātā.

5. Vērtēšana un balvas piešķiršana

5.1. Vērtēšanas posmi

Vērtēšanu veiks ekspertu grupa, kurā ir 10 locekļi (“vērtēšanas komisija”), uz kuriem attiecas Finanšu regulas¹⁵ prasības par izvairīšanos no interešu konflikta. Vienīgais vērtēšanas pamats ir informācija, kas norādīta iesniegtajā pieteikumā.

EESK patur tiesības neatklāt vērtēšanas komisijas locekļu identitāti.

Visā procedūras laikā dalībnieki nedrīkst sazināties ar vērtēšanas komisijas locekļiem nekādu ar balvu saistītu iemeslu dēļ. Jebkurš šāds mēģinājums nozīmē diskvalifikāciju.

Vērtēšanas komisijas lēmumi ir galīgi, saistoši un nav pārsūdzami.

Procedūrai ir pieci posmi:

- (1) pretendentu atbilstības pārbaude;
- (2) balvai pieteikto iniciatīvu atbilstības pārbaude;
- (3) pārbaude, vai nav pamata izslēgšanai;
- (4) balvai pieteikto iniciatīvu kvalitātes novērtēšana, pamatojoties uz piešķiršanas kritērijiem;
- (5) balvas piešķiršana.

EESK bez īpašas secības izvērtēs atbilstību, pārbaudīs, vai nav pamata izslēgšanai, un novērtēs kvalitāti. Lai pretendents iegūtu balvu, viņam ir jāiztur visi posmi. Līdz procedūras beigām pretendenti netiek sniegtas nekādas atsauksmes. Rezultātus visiem pretendentiem paziņo pēc iespējas drīz un jebkurā gadījumā 15 kalendāro dienu laikā pēc tam, kad kredītrīkotājs būs pieņēmis lēmumu par balvas piešķiršanu (5. posms), provizoriski 2025. gada marta beigās.

5.1.1. Pretendentu atbilstības pārbaude

Lai pretendentu uzskatītu par atbilstīgu, jābūt izpildītām 3.1. punkta prasībām.

EESK izvērtēs pretendentu atbilstību, pamatojoties uz pieteikuma veidlapā sniegto informāciju. Pirms balvas piešķiršanas EESK aicinās pretendētus iesniegt pienācīgi aizpildītu un parakstītu juridiskā statusa veidlapu un apliecinājumus dokumentus (sk. 4. punktu).

EESK patur tiesības jebkuram pretendentam jebkurā vērtēšanas procedūras posmā pieprasīt iesniegt iepriekšminēto veidlapu un apliecinājumus dokumentus. Šādā gadījumā pretendentam veidlapa un apliecināšie dokumenti jāiesniedz bez kavēšanās. EESK var noraidīt pieteikumu, ja veidlapa un apliecināšie dokumenti nav iesniegti laikus.

¹⁵

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ([OVL 193, 30.7.2018., 1. lpp.](#)).

5.1.2. Iniciatīvu atbilstības pārbaude

Izvirzīto iniciatīvu atbilstība balvas kritērijiem tiks pārbaudīta, pamatojoties uz tiešsaistē pieejamo pieteikuma veidlapu. Lai balvas saņemšanai izvirzīto iniciatīvu uzskatītu par atbilstīgu, jābūt izpildītām 3.2. punkta prasībām. Citas pretendenta veiktās darbības netiks ņemtas vērā.

5.1.3. Pārbaude, vai nav pamata izslēgšanai

Pretendentu atbilstību izslēgšanas kritērijiem, kas minēti Finanšu regulas 136. un 141. pantā un uzskaitīti pieteikuma dokumentos (sk. izslēgšanas kritērijus, 1. papildinājumu), pārbaudīs, pamatojoties uz tiešsaistes pieteikuma veidlapu.

EESK patur tiesības pieprasīt iesniegt apliecinājošos dokumentus, lai pārbaudītu, vai pretendenti nav kādā no izslēgšanas situācijām. Šajā gadījumā pretendents iesniedz prasītos dokumentus EESK noteiktajā termiņā. EESK var noraidīt pieteikumu, ja pieprasītie dokumenti nav iesniegti laikā.

Pretendents ir atbrīvots no pienākuma iesniegt kādu konkrētu dokumentu, ja viņš informē EESK, ka attiecīgais dokuments ir bez maksas pieejams publiskā datubāzē.

5.1.4. Kvalitātes novērtēšana

Vērtēšanas komisija novērtē pieteikumu kvalitāti, pamatojoties uz piešķiršanas kritērijiem, kas izklāstīti turpmāk. Vērtētāji ņem vērā tikai balvai izvirzītās iniciatīvas un neņem vērā citas pretendenta darbības. Nav minimālā sliekšņa katram atsevišķam kritērijam. Tomēr no turpmākas vērtēšanas izslēdz tos pretendētus, kas neiegūst vismaz 50 % no maksimālā punktu kopskaita.

Balvas piešķiršanas kritēriji	Punkti
<p>1. kritērijs. Ietekme</p> <p>Šis kritērijs attiecas uz konkrētajiem izvirzītās iniciatīvas rezultātiem un ietekmi un tās potenciālu radīt ilgtermiņa ietekmi un iedvesmot citus Eiropā, t. i., spēju tikt īstenotai vai pielāgotai tās pašas vai citas kategorijas labumguvējiem citviet tajā pašā vai citā ES dalībvalstī. Šajā kontekstā ietekme tiks vērtēta, ņemot vērā ierosinātās iniciatīvas īstenošanā izmantotos cilvēkresursus un finanšu resursus.</p>	35 punkti
<p>2. kritērijs. Līdzdalība un sadarbība</p> <p>Šis kritērijs vērtē gan to, cik lielā mērā izvirzītajā iniciatīvā tiek aktīvi iesaistīti dalībnieki un labumguvēji, gan arī to, kāda ir tās spēja popularizēt labu praksi un palielināt iedzīvotāju informētību par jautājumiem, kas saistīti ar pilsoniskās sabiedrības balvas piešķiršanai izraudzīto tematu. Šajā kontekstā tiks ņemta vērā arī daudzu ieinteresēto personu sadarbības pieeja, ko izmanto sadarbībai ar citiem attiecīgiem dalībniekiem, un spēja iesaistīt divas vai vairākas grupas, kas pauž pretēju nostāju.</p>	35 punkti
<p>3. kritērijs. Novatorisms un radošums</p> <p>Šis kritērijs attiecas uz izvirzītās iniciatīvas radošumu, unikalitāti un novatorisma pakāpi konkrētajā kontekstā. Šajā saistībā ar novatorismu saprot gan jaunas idejas, gan jaunu vai uzlabotu veidu, kā īstenot jau esošu risinājumu vai pieeju, vai arī pielāgot to citam kontekstam vai mērķgrupai.</p>	30 punkti
Kopējais punktu skaits	100 punkti (minimums — 50 punkti)

5.1.5. Balvas piešķiršana

Komiteja balvu piešķir, pamatojoties uz novērtējumu, ko sniegusi vērtēšanas komisija, kura, novērtējusi pieteikumu kvalitāti, var brīvi lemt par to, vai ieteikt piešķirt balvas.

EESK var piešķirt ne vairāk kā piecas balvas pieciem labākajiem pretendentiem.

6. Balvu fonds

Komiteja plāno piešķirt ne vairāk kā piecas balvas. Galvenās balvas vērtība ir 14 000 EUR. Otrās, trešās, ceturtais un piektās vietas ieguvējam piešķirtās balvas apmērs ir 9000 EUR. Ja pirmo vietu dalīti iegūst vairāk nekā viens uzvarētājs, katras galvenās balvas apmērs ir attiecīgi 11 500 EUR (divu galveno balvu gadījumā), 10 600 EUR (trīs galveno balvu gadījumā), 10 250 EUR (četrus galveno balvu gadījumā) vai 10 000 EUR (piecu galveno balvu gadījumā). Komitejai nav pienākuma piešķirt visas piecas balvas. EESK var nolemt balvu pilsoniskajai sabiedrībai nepiešķirt.

Plānots, ka balvas piešķiršanas ceremonija notiks EESK Pilsoniskās sabiedrības nedēļā 2025. gada martā. Ceremonijā piedalīties uzaicinās līdz diviem katra uzvarētāja pārstāvjiem. Braucienu un izmitināšanu EESK organizēs saskaņā ar noteikumiem, kas laikus tiks paziņoti uzvarētājiem. Turklāt

nākamajā EESK plenārsesijā var tikt uzaicināti ne vairāk kā divi uzvarētāja pārstāvji piedalīties debatēs par sabiedrības polarizāciju.

Balvas izmaksās ar bankas pārskaitījumu 30 dienu laikā pēc apbalvošanas ceremonijas ar nosacījumu, ka uzvarētāji ir iesnieguši visus pieprasītos dokumentus. Uzvarētāji ir atbildīgi par naudas balvai piemērojamo nodokļu un nodevu nomaksu.

7. Personas dati

Personas datus, kas ir ietverti pieteikuma dokumentos (piemēram, vārdu, uzvārdu un adresi), apstrādā saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti¹⁶. Ja nav norādīts citādi, atbildes uz jautājumiem un visus personas datus, kas pieprasīti, lai novērtētu pieteikumu saskaņā ar konkursa noteikumiem, Komunikācijas un iestāžu attiecību direkcija apstrādās vienīgi šādā nolūkā. Sīkāka informācija par personas datu apstrādi ir pievienota šim dokumentam (2. pielikums).

Ja pretendents atrodas kādā no Finanšu regulas 136. pantā minētajām situācijām, viņa personas datus var reģistrēt agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmā (*EDES*). Papildu informācijai sk. paziņojumu par personas datu aizsardzību, kas pieejams tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/budget/explained/management/protecting/protect_en.cfm.

8. Publicitātes pienākumi

Neskarot 7. punktu, pretendenti piešķir EESK tiesības jebkurā valodā un jebkādā formātā, izmantojot jebkāda veida tehniku, paziņot sabiedrībai pretendentu vārdus un informēt par balvai izvirzītajiem pasākumiem un uzvarētājiem piešķirtās naudas balvas apmēru.

Visos uzvarētāja paziņojumos vai publikācijās par apbalvoto darbību uzvarētājam ir jānorāda, ka šai darbībai ir tikusi piešķirta EESK balva pilsoniskajai sabiedrībai. Šis pienākums ir spēkā vienu gadu no balvas piešķiršanas dienas.

9. Atbildība

Ja tiek celta prasība par darbībām, kas veiktas saistībā ar balvu, atbildība jāuzņemas vienīgi pretendentiem.

10. Pārbaudes un revīzijas

Uzvarētājiem ir jāatļauj EESK, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Revīzijas palātai veikt Finanšu regulas 129. pantā noteiktās pārbaudes un revīzijas un jāapņemas ievērot publicitātes pienākumus, kas saistīti ar konkursu un saņemto balvu, kā izklāstīts 8. punktā.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK ([OV L 295, 21.11.2018., 93. lpp.](#)).

11. Piemērojamie tiesību akti, sūdzības un kompetentā tiesa

Pilsoniskās sabiedrības balvai piemēro ES tiesību aktus, ko vajadzības gadījumā papildina Beļģijas tiesību normas.

Izmantojot 13. punktā minēto kontaktinformāciju, iestādei, kas balvu piešķir, var iesniegt piezīmes par balvas piešķiršanas procedūru.

Ja pretendenti uzskata, ka ir pieļauta administratīva kļūme, viņi var iesniegt sūdzību Eiropas Ombudam divu gadu laikā no dienas, kad viņi uzzināja par faktiem, kas ir sūdzības pamatā (sk. <http://www.ombudsman.europa.eu>).

Par lietām, kas saistītas ar šo balvu, atbild Eiropas Savienības Vispārējā tiesa:

Tribunal de l'Union européenne
Rue du Fort Niedergrünwald
L-2925 Luxembourg
tālrunis: +352 43031
fakss: +352 43032100
internets: <http://curia.europa.eu>

Informāciju par pārsūdzību iesniegšanu var saņemt iepriekšminētajā adresē.

12. Sodī

Saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Finanšu regulas 136. pantā, dalībniekiem, kuri snieguši nepatiesus apliecinājumus vai izdarījuši pārkāpumus vai krāpšanu, var piemērot finansiālu sodu 2–10 % apmērā no balvas vērtības un viņus var izslēgt no visiem līgumiem, dotācijām un konkursiem, ko finansē no ES budžeta.

13. Papildu informācija

Vairāk informācijas var iegūt, sazinoties pa e-pastu civilsocietyprize@eesc.europa.eu.

Ja jautājumi un atbildes būs noderīgas arī citiem iespējamajiem pretendentiem, tās publicēs [EESK pilsoniskās sabiedrības balvas tīmekļa vietnē](#). EESK iesaka pretendentiem regulāri pārbaudīt balvas tīmekļa vietni, lai uzzinātu visu jaunāko informāciju.